

ת"פ 32531/12/11 - מדינת ישראל נגד בלאל דרויש

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 32531-12-11 מדינת ישראל נ' דרויש

לפני כבוד השופטת חנה מרים לומפ
מדינת ישראל
בעניין:

על ידי ב"כ עו"ד סאמי חוראני
המאשימה
נגד

בלאל דרויש

על ידי ב"כ עו"ד וסים דראושה
הנאשם

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות, בהכרעת דין מפורטת ביום 20.7.15, בשתי עבירות של מסירת אמרות כוזבות לפי סעיף 220(2) לפקודת מס הכנסה[נוסח חדש] (להלן: "**הפקודה**"), שתי עבירות של פנקסי חשבונות כוזבים לפי סעיף 220(4) לפקודה, בעבירה של קיום פנקסי חשבונות כוזבים לפי סעיף 117(ב)(6) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: "**החוק**") ושתי עבירות של מרמה או תחבולה לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק וכן זוכה משתי עבירות של מסירת ידיעה כוזבת בדו"ח לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מאחר שהמאשימה חזרה בה מהאישומים בעבירות אלה. נסיבות המקרה פורטו בהרחבה בהכרעת הדין.

2. בקליפת אגוז יאמר כי לפי ממצאי הכרעת הדין, מר סלאח כלותי (להלן: "**כלותי**") היה בעל עסק בתעשיית המשאבות והמדחסים לממכר חלקי חילוף ושמינים בשם "**הידרוליק כלותי**" בשופט שבירושלים (להלן: "**העסק בשופט**"). החל משנת 1991 ועד לשנת 2004 לערך, היה כלותי בעל עסק בתעשיית משאבות ומדחסים באל ראם (להלן: "**העסק באל ראם**"). למרות שהעסק באל ראם חדל לפעול בשנת 2004, בין השנים 2005-2008 נהג כלותי להשתמש בחשבוניות של העסק באל ראם למטרות שונות. בין היתר נהג כלותי לנפח חשבוניות על עסקאות אותן ביצע ולמסור ללקוחותיו חשבוניות של העסק באל ראם ובהן סכום עסקה גבוה בשיעור ניכר מעל לסכום העסקה האמיתי תמורת עמלה עליה לא דיווח לרשויות המס (להלן: "**החשבוניות המנופחות**").

3. הנאשם שהוא עצמאי בתחום עבודות החפירה רכש בין השנים 2006-2007 סחורה מהעסק באל ראם בסכום של כ-2000 ₪ לחודש. הנאשם קיבל מכלותי חשבוניות מנופחות, זאת בתמורה לתשלום עמלה בסך 10% מההפרש שבין סכום החשבונית האמיתית לבין סכום החשבונית המנופחת. בשנת המס 2006 רכש הנאשם מכלותי חשבוניות בסכום כולל של 40,335 ₪ ובשנת המס 2007 רכש חשבוניות בסכום כולל של 92,430 ₪. הנאשם עשה כן במטרה לרמות את רשויות המס וכן עשה שימוש בחשבוניות מנופחות לצורך ניכוי מס תשומות לשם הגדלת רישומי הוצאותיו בעת הדיווח לרשויות המס.

4. בהכרעת הדין קבעתי שהנאשם אכן קנה מכלותי חשבוניות פיקטיביות מנופחות שאינן משקפות עסקאות אמת במטרה לרמות את רשויות המס וכן עשה בהם שימוש לצורך ניכוי מס תשומות לשם הגדלת רישומי הוצאותיו בעת הדיווח לרשויות המס.

5. ב"כ הנאשם ביקש לקבל תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם וכן ביקש לשלוח את הנאשם לממונה על עבודות השירות לקבלת חוות דעתו. ב"כ המאשימה לא התנגד לקבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם אולם התנגד לקבלת חוות דעת ממונה והדגיש כי עמדת המאשימה היא למאסר. בית המשפט שלח את הנאשם לשירות המבחן בכדי לקבל תסקיר בעניינו וכן לממונה על עבודות השירות. לאחר מכן, הצדדים טענו לעונש.

6. בחוות דעתו של הממונה מיום 20.1.16, קבע הממונה על עבודות השירות כי הנאשם נמצא מתאים לבצוע עבודות השירות.

תסקיר שירות המבחן

7. מתסקיר שירות המבחן עלה כי הנאשם בן 40, נשוי ואב לארבעה ילדים בגילאים 6-14 שנים. לנאשם עסק עצמאי לעבודות עפר. עוד עולה מהתסקיר כי משפחת המוצא של הנאשם מונה זוג הורים ו-12 ילדים. הנאשם הוא הילד האחד עשר בסדר הלידה. הוריו של הנאשם היו מבוגרים מאוד בתקופת ילדותו והתקשו לספק את צרכיו הרגשיים ולאפשר לו התפתחות תקינה של ערך עצמי ומשמעות.

הנאשם השלים שמונה שנות לימוד, נשר מבית הספר על רקע הישגים נמוכים. קצינת המבחן התרשמה כי תחושת הכישלון שחוזה הנאשם על רקע נשירתו מבית הספר, העצימה תחושות של חוסר ערך ונחיתות שהתפתחו בילדותו ואשר בבסיסן חוסר הפניות הפיזית והרגשית של הוריו. עוד עולה מהתסקיר כי בתקופת התבגרותו התחבר הנאשם לבני נוער בשכונתו והשתתף במספר אירועים עוברי חוק על רקע ביטחוני, בגינם אף ריצה שני עונשי מאסר בפועל. להערכתה של קצינת המבחן, התחברותו של הנאשם לבני נוער אחרים לצורך פעילות לאומנית סיפקה לו תחושת שייכות, משמעות וערך עצמי.

קצינת המבחן ציינה כי כאשר היה הנאשם בן 22, הוא התחתן והחל לעבוד כנהג רכב עבודות עפר בעסק שבניהול אחיו. כעבר חמש שנים הוא הקים עסק עצמאי לעבודות עפר, אך לאחר מספר חודשים פשט את הרגל וחזר לעבוד אצל אחיו. בהמשך עלה בידו להסדיר את חובותיו והוא שב ופתח עסק עצמאי בתחום מקצועו. התרשמותה של קצינת המבחן היא כי הנאשם מתמודד עם קשיים כלכליים קשים, שהחמירו עקב החובות שנוצרו לאחר פשיטת הרגל ולנוכח הצורך לפרנס את בני משפחתו, אשר שניים מהם סובלים מנכות פיזית ומפיגור וזקוקים להשגחה סיעודית. עוד ציינה קצינת המבחן כי התרשמה מכך שקריסת העסק שהקים הנאשם, חזרתו לעבוד כשכיר והיותו אב לילדים פגועים העצימו את תחושות הנחיתות וחוסר הערך שהתפתחו אצלו בשנות ילדותו.

8. אשר לביצוע העבירות מסרה קצינת המבחן כי הנאשם התקשה לקבל על עצמו אחריות ושלל את ביצוע העבירות המיוחסות לו. עוד מסר הנאשם לקצינת המבחן כי בכוונתו לערער על הרשעתו בבית המשפט המחוזי. הנאשם הביע תחושות של חשש מההשלכות הצפויות לו ומפגיעה אפשרית בתעסוקתו אם יוטל עליו עונש של מאסר, שכן הדבר יפגע ביכולתו לפרנס את בני ביתו, שהוא המפרנס היחיד וכן ימנע ממנו לסייע לאשתו בטיפול בשני ילדיו הצעירים הסובלים מנכות פיזית ומפיגור. זאת ועוד הנאשם הביע חשש כי היעדרותו

מבית המשפחה בתקופה זו בה קיימת הסלמה בפעילות הביטחונית באזור מגוריו, עלולה להגביר את הסיכון להיגררותם של שני ילדיו המתבגרים לפעילות עוברת חוק.

9. קצינת המבחן התרשמה כי ברקע לביצוע עבירות מושא כתב אישום זה, מעבר לצורך האובייקטיבי בכסף, עמד הצורך של הנאשם בפיצוי עצמי ובקבלת חיזוק לדימויו העצמי באמצעות תחושת מסוגלות מדומה, על רקע תחושות הנחיתות וערך עצמי נמוך.

10. אשר להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, מחד התרשמה קצינת המבחן כי הנאשם מגלה יכולת לתפקוד תקין ולניהול אורח חיים נורמטיבי ומגלה אחריות ומחויבות רבה ביחס לבני משפחתו, כל אלו מהווים להערכתה גורמי סיכוי לשיקום. מנגד, התרשמה קצינת המבחן כי לנאשם קיים קושי בבחינת המניעים העמוקים הנמצאים בבסיס העבירה כך שלדבריה קושי זה מהווה גורמי סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד.

11. המלצתה של קצינת המבחן הייתה כי אם יוחלט להטיל על הנאשם עונש מאסר הוא יהיה לתקופה קצרה בלבד וירוצה בדרך של עבודות שירות. זאת בשל מורכות מצבו של הנאשם כאמור ועל מנת למנוע פגיעה נוספת בילדיו הקטינים. קצינת המבחן לא באה בהמלצה טיפולית בעניינו לנוכח העובדה שהוא אינו מקבל אחריות על המיחוס לו בכתב האישום ואינו מבטא נזקקות לקבלת סיוע במסגרת הליך טיפולי.

טענות הצדדים לעונש

12. ב"כ המאשימה הדגיש בטיעונו את חומרת מעשיו של הנאשם, שכן אין מדובר במעידה חד פעמית, אלא בעבירות שבוצעו במשך תקופה של שנתיים. ב"כ המאשימה ציין את התחכום במעשיו של הנאשם, בכך שלא קיבל רק חשבוניות פיקטיביות, אלא גם שילם עמלה תמורתן. מנגד, ציין כי סכום המרמה לא היה גבוה, אולם הנאשם הכפיל את הסכום בשנת 2007 ביחס לשנת 2006.

ב"כ המאשימה טען כי במעשיו, רמס הנאשם את הערכים עליהם נועדו להגן הוראות החוק, קרי הגנה על הקופה הציבורית ועל עיקרון השוויון בנטל תשלום המיסים. ב"כ המאשימה ציין כי הרציונל בענישה בעבירות אלה הוא הרתעת הרבים בשל הקושי הרב בגילוי העבירות ובאכיפתן, נוכח העובדה כי עבירות המס מתגלות באמצעות ביקורת מקדמית והמדינה סומכת על בעלי העסקים שידווחו על הכנסותיהם והוצאותיהם, שכן לא ניתן לבדוק כל בעל עסק. לכך יש להוסיף את הקושי הספציפי באכיפה במזרח ירושלים, על כן יש נקוט בגישה מחמירה, גם אם מדובר בנזק קונקרטי אשר אינו מהגבוהים בהיקפו. על כן, לדעת המאשימה מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם נע בין 4 ל- 18 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי או קנס שנע בין רבע לחצי מהסכום הגלובאלי בפועל, אשר לא דווח.

ב"כ המאשימה טען כי בעבירות מס אין לייחס משקל רב לנסיבות אישיות של הנאשם והגיש פסיקה לתמיכה בטיעונו. כמו כן טען כי הטלת עונשים קלים בעבירות מס עלולה לחתור תחת האפקטיביות של אכיפת החוק ולעודד ריבוי עבירות בתחום זה.

13. אשר לעונש המתאים, ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה הקובעת עונש במקרים דומים והוסיף כי אמנם סכום המס בפסיקה שהגיש איננו זהה למקרה הנדון, אולם הענישה בתיקים אלו מבחינת היחס לסכום איננה תמיד

ליניארית. ב"כ המאשימה אישר כי מרבית התיקים מסוג זה מסתיימים בהליך של כופר ללא הגשת כתב אישום, אך הוסיף כי במקרה זה נוכח העובדה שהנאשם ניהל את התיק בבית המשפט ולא בהליך של כופר, מאחר שסבר כי יש כדאיות כלכלית בניהול התיק, כי יקבל עונש דומה לעונש שהיה מקבל בהליך של כופר, ועל כן יש להטיל ענישה מחמירה כדי שלהרשעה תהיה משמעות אמיתית. עוד טען כי יש להתחשב לחומרה בעברו הפלילי של הנאשם.

לקולא, ביקש ב"כ המאשימה להתחשב בכך שהנאשם הסיר את המחדל, בנסיבותיו האישיות, ובחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות, אשר יש לתת לו משקל מוגבל נוכח העובדה כי ניהול תיקי מס מתארך יותר מתיקים רגילים, ולכן התארכות ההליך בתיק מסוג זה הוא דבר שבשגרה. אשר על כן, ביקש ב"כ המאשימה להטיל על הנאשם עונש באמצע המתחם, קרי 11 חודשי מאסר בפועל, קנס שלא יפחת מ־50,000 ₪ וכן מאסר מותנה.

14. ב"כ הנאשם טען כי מדובר בעבירות במדרג חומרה נמוך, ועל כן אין מקום להטיל על הנאשם עונש מאסר מאחורי סורג ובריה, או עונש מאסר אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות בהתאם להמלצת שירות המבחן ולכל היותר יש להסתפק בעונש מאסר על תנאי וקנס. ביחס לנסיבות ביצוע העבירה טען ב"כ הנאשם כי מדובר בסכומי מס קטנים אשר לא דווחו בשווי של עשרות אלפי שקלים, עוד ביקש ב"כ הנאשם להתייחס לטענתו לאכיפה בררנית אשר הדבר צריך לבוא לידי ביטוי בעונש. ב"כ הנאשם הדגיש שאין מדובר בטיעון המנסה לפטור את הנאשם מאחריות שכן היה עליו להנפיק חשבוניות תקינות.

15. לעניין העונש המתאים ביקש ב"כ הנאשם להתחשב בחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות בשנת 2006, 2007 ועד להגשת כתב האישום בשנת 2012, כך שכתב האישום הוגש כמעט בחלוף חמש שנים מעת ביצוע העבירות ללא הסבר המניח את הדעת. עוד ביקש ב"כ הנאשם להתחשב בכך שעברו הפלילי של הנאשם איננו בעבירות מסוג זה ומדובר בעבירות שנעברו לפני כ-12 שנים.

עוד ציין ב"כ הנאשם את כבדת הדרך שעשה הנאשם שבצעירותו נשר מבית הספר והיה מעורב בפליליים, וכיום שינה את דרכו, שיקם את עצמו והפך לקבלן המפרנס את עצמו בכבוד. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה לתמיכה בטענותיו וציין כי בפסיקה בה מדובר בסכומים גבוהים יותר שלא דווחו, העונש שהוטל על הנאשמים היה עבודות שירות. עוד טען ב"כ הנאשם כי הנאשם הסיר את המחדל בפני רשויות המס והמע"מ על אף שלא הורשע בעבירות המע"מ. עוד ביקש ב"כ הנאשם להדגיש כי למרות שהנאשם שלל את אחריותו לביצוע העבירה וממשיך להכחיש אותה גם לאחר הכרעת הדין, הוא הסכים להשלים עם ההכרעה ולהתקדם בחייו ולכן הסיר את מחדלו למרות שלשיתו הוא עדיין מאמין שדינו היה צריך להסתיים בזיכוי ולא בהרשעה. ביחס לנסיבותיו האישיות מסר ב"כ הנאשם כי לנאשם שני ילדים צעירים הסובלים מנכות וממחלה קשה והוא המפרנס היחיד של משפחתו.

16. בסיום דבריו, ב"כ הנאשם ביקש מבית המשפט להתחשב בנאשם ולא להטיל עליו עונש מאסר אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות בהתאם להמלצת שירות המבחן אשר יפגע בפרנסת הנאשם ובפרנסת הפועלים העובדים תחתיו כקבלן עצמאי.

17. הנאשם בדברו האחרון מסר כי הוא אבא לארבעה ילדים והוא רוצה לחיות כמו שצריך. הוא התחיל עכשיו לקדם את חייו ורוצה להמשיך בכך. הנאשם ציין כי הוא מי שלוקח את ילדיו לכל מקום ולבית הספר.

18. בהמשך לשיבת הטיעונים לעונש, הגיש ב"כ הנאשם מסמכים רפואיים בעניין ילדיו של הנאשם.

מתחם העונש ההולם

19. בקביעת מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון ההלימה יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. במקרה שלפני, **הערך החברתי** אשר נפגע כתוצאה מביצוע עבירות המס הוא השוויון בנשיאת נטל המס ומתן האפשרות למדינה לאכוף את דיני המס ולגבות מס אמת המהווים אבן יסוד במערכת אכיפת חוק תקינה. כאשר נישום מתחמק מתשלום מס, משמעות הדבר שקופת המדינה, אשר אחד המקורות מהם היא ניזונה הם תשלומי המס של אזרחים שומרי חוק, חסרה ונגרם לה נזק כלכלי כבד. דבר זה מוביל להטלת מעמסה כספית נוספת על כלל הציבור, גריעה מהקופה הציבורית המיועדת לטובת הכלל ופגיעה בערכי השוויון ובסדר החברתי, כך שנפגעת יכולתה של המדינה לספק שירותים ראויים לאזרח. מכאן שהעלמת מיסים גורמת נזק כלכלי כבד למשק ולמדינה. **"עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה - בקופה הציבורית, העקיפה - בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס"** (רע"פ 977/13 אודיז' נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] [20.02.13]). עוד נקבע: **"הערך המוגן בעבירות מס הוא השיטה הפיסקלית שהחברה אימצה כחלק ממדיניותה הכלכלית והחברתית, לרבות שיטת המסוי שתבטיח חלוקת נטל שוויונית וצודקת"** (ע"פ (מחוזי תל אביב) 71687/02 עיני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] [1.4.04]).

20. **אשר למידת הפגיעה בערך המוגן**, מדובר בעבירות מס במדרג חומרה גבוה אשר העונש הקבוע לצד סעיף 220(2) וסעיף 220(4) לפקודה הוא עד שבע שנות מאסר. והעונש הקבוע בעבירות לפי סעיף 117(ב)(6) וסעיף 117(ב)(8) לחוק הוא עד חמש שנות מאסר. אולם נסיבות ביצוע העבירות שלפני הן במדרג חומרה נמוך ביותר נוכח העובדה כי סכומי המס אשר לא דווחו לרשויות המס הם קטנים והנזק הכלכלי שנגרם לקופת המדינה הוא בהיקף קטן מסכום של ₪ 132,765 שנפרסו על פני שנתיים, שכן לנאשם היו הוצאות באותה תקופה אלא שההוצאות "נופחו".

21. אדגיש כי ככלל, בתי המשפט קבעו לא אחת כי העונש ההולם לעבירות המס הוא מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריש בשל הצורך בהרתעת הרבים. כבוד השופט שהם ברע"פ 6371/14 אבו מנסי באסם נ' מדינת ישראל הבהיר את הפגיעה הנגרמת כתוצאה מעבירות המס **"עבירות המס פוגעות בקופת המדינה ובעיקרון השוויון בין נישומים. חומרתן של עבירות אלה היא מן הידועות, והרשעה בהן גוררת, על פי רוב, ענישה הכוללת רכיב של עונש מאסר לריצוי בפועל, לצד רכיב של קנס כספי"** (רע"פ 74/13 חלידו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] [17.3.2013]) (שם פסקה 9).

22. ברע"פ 3857/13 שאול יצחקיאן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] [30.7.2013] נקבע:

"עבירות המס, בהן הורשע המבקש, חותרות תחת ערך השוויון, הן גוזלות כספים מהקופה הציבורית ופוגעות במישרין ביכולותיה הכלכליות של המדינה ובאיתנותה הפיננסית. אין צריך לומר, כי פגיעה זו ניכרת, בעקיפין, בכיסם של כל אחת ואחד ממשלמי המיסים בישראל..."

... על יסוד טעמים אלו, השתרשה בפסיקה העמדה, לפיה יש להשית על עברייני המס, עונשי מאסר לריצוי בפועל וקנסות משמעותיים, תוך מתן משקל הבכורה לשיקולי ההרתעה והגמול על-פני נסיבותיו האישיות של העבריין."

23. אך לאחרונה ביום 3/9/15, שב וחזר כב' השופט מלצר ברע"פ 7851/13 **חדר עודה נ' מדינת ישראל** (להלן: "**רע"פ עודה**") על ההלכה הפסוקה לפיה יש להטיל על עברייני מס עונשי מאסר בפועל וקנס כספי:

"...פסיקה עקבית מלמדת כי בעבירות שעניינן הונאת רשויות המס, המגמה היא להחמיר בעונשם של אלו: "אשר שולחים את ידם בקופה הציבורית ופוגעים קשות בעקרון השוויון בנשיאה בנטל המס, ובעקיפין פוגעים גם במרקם החברתי בישראל" (ראו למשל: ע"פ 5783/12 גלם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (11.09.2014); רע"פ 6296/09 איקס איקס אקסלנט מזון אילת בע"מ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (09.08.2009)). הפועל היוצא מכך הוא שככלל, מדיניות הענישה הראויה בעבירות כגון אלו כוללת עונש מאסר בפועל, לצד הטלת קנס כספי..."

24. אולם, יש לאבחן את המקרה שלפניי שכן נסיבות ביצוע העבירות הן קלות והאינטרס הציבורי הוא נמוך בניגוד למקרים אחרים בהם העונש ההולם בגין עבירות אלו הוא עונש של מאסר בפועל כאמור. בהמשך אדון ואפרט את נסיבות ביצוע העבירה.

25. הנחת היסוד במסלול הכופר בעבירות מס היא שמדובר בעבירה שאיננה חמורה, ושהאינטרס הציבורי מצדיק אי נקיטה בהליך פלילי, בכפוף להסרת המחדל ותשלום גובה הכופר. הדבר עולה מפסיקתו של בית המשפט העליון ב-בג"צ 194/93 שגב נ' שר החוץ פ"ד מט (5) עמ' 57, 62 (1995), שם כבוד הנשיא ברק קבע את הדברים הבאים:

"אכן, רק כאשר העבירה אינה חמורה באופייה ובנסיבותיה יש מקום להטלת כופר".

26. כלומר, השיקול של הסרת המחדל ותשלום הכופר, הינו שיקול מרכזי אם לנקוט במסלול של כופר במקום במסלול של העמדה לדין פלילי. בנוסף, חומרת העבירה היא שיקול העומד בפני עצמו, האם להיעתר לבקשתו של חשוד להסתפק בתשלום כופר ואי העמדתו לדין. ככל שהעבירה חמורה יותר, גובר האינטרס הציבורי בדבר העמדה לדין על פני רצונו ויכולתו של חשוד לשלם כופר.

27. אשר למדיניות הענישה הנוהגת, במקרה שלפניי, העבירות אותן ביצע הנאשם אינן עבירות חמורות כאמור ועל כן האינטרס הציבורי אינו מצדיק נקיטה בהליך פלילי אלא נקיטה במסלול כופר בכפוף להסרת המחדל ותשלום גובה הכופר.

28. במקרה שלפניי, ניכר כי מדובר במעשים שנלווה להם תכנון מוקדם ותחכום הבא לידי ביטוי בכך שהנאשם קיבל מקלותי חשבוניות מנופחות, בתמורה לתשלום עמלה בסך 10% מההפרש שבין סכום החשבונית האמיתית לבין סכום החשבונית המנופחת. זאת ועוד, הנאשם השתמש בחשבוניות הפיקטיביות שרכש לשם הגדלת רישומי ההוצאות, בעת מתן דיווחיו לרשויות המס. אמנם הנאשם ביצע את העבירות בהן הורשע לאורך תקופה קצרה של שנתיים וסכומי המס שלא דווחו הם נמוכים כך שהנזק הכספי הקונקרטי

שנגרם לקופת המדינה הוא נמוך.

29. עוד אציין כי הפסיקה שהציג ב"כ המאשימה לא תאמה את נסיבות המקרה הנדון, לא בשל סכום המס הנמוך יותר אשר לא דווח לרשויות המדינה ולא בשל כך שהנאשם הסיר מחדליו ולמעשה לא נגרם נזק לקופת המדינה.

30. לעניין הקנס, המדיניות הנוהגת היא הטלת קנס מכביד ומשמעותי על עברייני מס. אולם, בהתאם לסעיף 40ח' לחוק העונשין, בקביעת גובה הקנס, יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם. יחד עם זאת, יש להתחשב בכלל שנקבע ברע"פ 977/13 **משה אודיז' נ' מדינת ישראל**, (ניתן ביום 20.2.13), לפיו בעבירות מס, מצב כלכלי קשה של נאשם, איננו יכול להוות שיקול מספיק להקלה בעונש (פסקה 8 לפסק הדין). לפיכך, בגזירת עונשו של הנאשם התחשבתי בכך שהנאשם אב לארבעה ילדים אשר שניים מהם סובלים מנכות פיזית ומפיגור והוא האמון על פרנסת ילדיו.

31. בנסיבות אלה אני קובעת כי מתחם העונש ההולם הוא בין מאסר על תנאי ועד למספר חודשי מאסר כשלצד קנס כספי שנע בין 5,000 ועד ל 20,000 ₪.

32. בנסיבות העניין, לא ראיתי לסטות לקולא מן המתחם שנקבע משיקולי שיקום ולא מצאתי הצדקה לסטות לחומרא, משיקולי הגנה על שלום הציבור.

העונש המתאים

33. בבואי לשקול את העונש המתאים לנאשם אשקול בין היתר את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה אשר מפורטות בסעיף 40יא לחוק העונשין.

34. אשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, לקולא, אתחשב בכך שהנאשם הסיר את מחדלו. יצוין כי בעבירות מס, הסרת מחדליו של הנאשם מהווים האלמנט של "מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה". בפסיקה נקבע כי עצם הסרת מחדלים איננה מונעת הטלת עונשי מאסר בפועל (ר' רע"פ 6095/06 **לוי נ' מדינת ישראל** (5.11.06) ורע"פ 8507/09 **שחל נ' מדינת ישראל** (24.1.10), ובמקרים המתאימים ניתן להתחשב בהסרת המחדלים כשיקול שלא להטיל מאסר בפועל ולהסתפק בעבודות שירות (ר' רע"פ 3873/07 **בושנאק נ' מדינת ישראל** (17.10.07)). אך לאחרונה שב וחזר כבוד השופט ג'ובראן ברע"פ 5624/15 **גד בראונר נ' מדינת ישראל** (מיום 15.11.15) על כך שהמשקל שיש לייחס להסרת מחדל איננה בלתי מוגבלת ואיננה שיקול מכריע בקביעת העונש, אולם ניתן להתחשב בה בקביעת העונש המתאים "על אף החשיבות שבהסרת מחדליו של המבקש, בסופו של דבר אין מדובר במעשה חסד שביצע אלא בפירעון של חובותיו, אשר נוצרו כתוצאה מהעבירות החמורות שביצע, ויכולו להיגבות על ידי הרשויות ממילא (ע"פ 2407/05 **רון נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (11.7.2005))." ברע"פ 7851/13 **חדר עודה נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 25.10.15 לפני כ'

השופט מלצר, כ' השופט הנדל, כ' השופט שהם) עוד נאמר כי: **"כעניין שבמדיניות, הסרת מחדלים איננה מטהרת את העברין מעבירת המס שביצע, אלא יכולה להוות שיקול מה בגזירת העונש לגביו".**

35. עוד שקלתי לקולא את נסיבותיו האישיות של הנאשם העולות מתסקיר שירות המבחן, הנאשם אב לארבעה ילדים אשר שניים מהם סובלים מנכות פיזית ומפיגור וזקוקים להשגחה סיעודית והוא המפרנס העיקרי וילדיו סמוכים על שולחנו וכן התחשבותי בנסיבותיה המיוחדות של ילדתו של הנאשם אשר עלו מהמסמכים הרפואיים אותם הגיש ב"כ הנאשם לבית המשפט- היותה של בלקיס דרוויש סובלת מפיגור בנוני נמוך על רקע נזק מוחי וסובלת מלקות ראייה עם תסמונת joubert לסייע צמוד בכל תחומי החיים ובכל תפקודי היום יום ולהשגחה מתמדת ואינה שולטת על צרכיה. (השוו וראו: ע"פ (י-ם) 25601-06-15 **עזמי נירוק נ' מדינת ישראל** (11.1.16) שם ביטל בית המשפט המחוזי עונש מאסר בפועל שהוטל על המערערת בהתחשב בנסיבותיה המיוחדות- מרותקת לכיסא גלגלים וסובלת מבעיות רפואיות ובהתחשב בהסרת המחדל) עולה כי עוד נתתי דעתי לחלופי הזמן מעת ביצוע העבירות, העבירות בוצעו בשנים 2006-2007 וכתב האישום הוגש רק בשנת 2012, כך שמדובר בחלופי זמן משמעותי.

36. עוד שקלתי את העובדה כי הנאשם התקשה לקבל על עצמו אחריות ושלל את ביצוע העבירות המיוחסות לו כך שניהל הוכחות בעניינו ולא חסך זמן שיפוטי יקר, אין לראות זאת כנסיבה לחומרה, אך הנאשם אינו זכאי להקלה לה זכאים מי שלוקחים אחריות למעשיהם וחוסכים זמן שיפוטי.

37. שקלתי לחומרא את עברו הפלילי של הנאשם, הכולל תשע הרשעות בגין עבירות שונות שאינן רלוונטיות לעבירות בהן הורשע במקרה שלפני: תקיפת עובד ציבור, נשיאה או הובלה של נשק שלא כדין, תקיפה סתם, שוטטות למטרה אסורה או פסולה, גניבת רכב, השתתפות בהתקהלות אסורה, הצתה של מבנה במזיד וכן שתי הרשעות בעבירת השתתפות בהתפרעות בתקופת גיל ההתבגרות שלו. בגין מעשים אלה ריצה עונשי מאסר לא מבטלים. כך שמדובר במעידתו היחידה של הנאשם בתחום המס, אך לא בתחומים אחרים.

38. כאשר עסקינן בעבירות מס נפסק לא אחת כי יש לתת מעמד בכורה לשיקולי הרתעת הרבים אשר משקלם גובר על הנסיבות האישיות של הנאשם-

"ואכן, בשנים האחרונות קיימת מגמה שלא להקל ראש בעבירות המס, נוכח שכיחותן, היקפן ופגיעתן הרעה בחיי הכלכלה התקינים ובאזרחים שומרי החוק. בית-המשפט מחויב אף הוא לסייע לעקירה מן השורש של עבירות אלו, שהפכו לרעה חולה במחוזותינו, באמצעות החמרת הענישה בגין ביצוע עבירות אלו. בהקשר זה אף נפסק לא אחת, כי בעבירות כלכליות, גובר משקלו של השיקול ההרתעתי על משקלן של נסיבותיו האישיות של האדם שדינו נגזר" (רע"פ 6095/06 צדוק חיים לוי נ' מדינת ישראל (מיום 5.11.06)).

39. באיזון בין כלל השיקולים לקולא ולחומרא ובהתחשב בהמלצת שירות המבחן, וכן בהתחשב בכך שהאינטרס הציבורי בעבירות אלו נמוך נוכח העובדה שבדרך כלל לא מוגש בהם כתב אישום וכן בהתחשב במצבם של בנותיו של הנאשם כאמור ובהתחשב בכך שהמרבית המעורבים בפרשייה זו לא הועמדו לדין, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים כדלהלן:

א. חודש מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות, בבית חולים הדסה הר הצופים החל מיום 21.6.16. הנאשם מוזהר כי אם לא יעמוד בתנאי עבודות השירות הוא עלול לרצות עונש של מאסר ממש.

ב. 6 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מהיום על כל עבירה לפי לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 ולפי חוק מס ערך מוסף התשל"ו-1975.

ג. קנס בסך ₪10,000 או שלושה חודשי מאסר תחתיו, הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.9.16 ובכל האחד לחודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו ובמלואו תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ג' ניסן תשע"ו, 11 אפריל 2016, במעמד ב"כ הנאשם והנאשם.